

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Crisis Theologica

Cárdenas, Juan de

Sevilla, 1687

Cap. I. Refertur opinio Caramuelis, eiusque damnatio, & præmittuntur aliqua.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75689](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-75689)

Ratio huius conclusionis est: quia pactum de retrovendendo viliori pretio est aperte iniquum: est enim velle illi commodare, obligando illum ad subeundum derimentum. Id autem manifestum est, esse contra æqualitatem, quam iure naturali expetit iustitia. Deinde quia is contractus continet usuram palliatam: nam ut mercator eo lucro potiatur ex pecunia, quam alter petit mutuandam, utitur fraudulenter eo circuitu venditionis, & retrovenditionis. Contra quam iniquitatem clamat Apostolus Epist. I. ad Thessalonicenses cap. 4. dicens: *Ne quis supergrediatur, neque circumveniat in negotio fratrem suum; quoniam vindex est Dominus de his omnibus.*

5. Ex dictis constat, quam merito iure sit damnata ea propositio 40., & contractus in ea contentus. Dicitur in damnatione, *respectu eiusdem persone*: quia si quis emat à Petro merces summo pretio, & contrahat cum alio, aut alijs de vendendo eas merces pretio infimo; non invenitur in eo casu contractus mohatra. Dicitur *Cum contractu retrovenditionis prævie inito* propter ea, quæ supra diximus, licitum esse ei, qui vendit merces summo pretio, nullo interveniente pacto explicito neque implicito, emere easdem merces infimo pretio intra limites iusti prætij, sicut alij empotores possunt illas emere eodem infimo pretio. Dicitur tandem *cum intentione lucri*; quia id pactum retrovenditionis pro infimo pretio ordinatur ad, lucrum.

DISERTATIO XXXV

An quis possit excusari à crimine usuræ ob maiorem estimationem pecunie presentis, quam futuræ, aut ob debitum gratitudinis?

CAPVT I.

Refertur opinio Caramuelis, eiusque damnatio, & præmittuntur aliqua.

SEMMARIVM.

Authores citati à Caramuele pro ea opinione. num. 2.

Sed perperam citantur Authores dum loquuntur ratione lacri cessantis & damni emergentis. num. 3.

Affirmat Caramuel, qui mutat centum, & post annum recipit centum, & quinque, nihil recipere ultra sortem. num. 4.

Tria argumenta, quæ continentur in textu Caramuelis. num. 5. & seqq.

I. **P**ropositio quadragesima prima ex damnatis hæc est: *Cum numerata pecunia pretiosior sit numeranda, & nullus sit, qui non maioris faciat pecuniam presentem, quam futuram; potest creditor aliquid ultra sortem à mutuario exigere, & eo titulo ab usura excusari.* Quæ quidem propositio formalissimis terminis tradita est à Caramuele, & à me efficaciter impugnata in 3. part. Crif. Theol. disp. 63. cap. 4., in qua disputatione multas alias absurdas opinionationes eiusdem Authores circa usuram impugnavi. Sed omittis reliquis,

liquis, hanc de maiori æstimatione pecuniæ præsentis, ex ibidem dictis ostendam, meritissima ratione esse damnatam.

2. Caramuel lib. 2. Theologiae intentionalis, disp. 14. num. 799. ait: *Inquiro, An numerata pecunia sit pretiosior pecunia numeranda? Respōdent asseritive Navarrus: . . . cap. 17. num. 231. & 331. Emanuel Sa, verb. Debitum. num. 20. Armilla, verb. Usura. num. 50. Caietanus verb. Usura, ad finem. Et citat deinde Maldicum, Philarchum, Fabrum, Dicastillo, Dianam, Azorium, & Ledesmam.*

3. Sed perperam citat Caramuel eos Authores pro præfata opinione. illi enim solum affirmant, chirographa creditorum vendi posse minori pretio, quam est summa pecuniæ debitæ. Id autem esse longe diversum, constabit ex dicendis. Idque attribuunt Authores lucro cessanti, ut ostendi in ea citata disp. 63. cap. 4. num. 44. & seqq. cū Navarro, Caietano, Armilla, & Azorio. Quare existimo, non posse citari Authores pro hoc asserto, nisi expresse dicant, independentem à lucro cessante, & damno emergente, pecuniam pluris æstimari præsentem, quam futuram.

4. Prosequitur Caramuel num. 300. Ex hac sententia citati Authores probabiliter inferunt, posse chirographicas obligationes, & debita tamen se securissima, si solvenda post aliquod determinatum tempus, emi minoris, si parata pecunia; item posse debitorem minori pretio, dato tamen ante tempus, extinguere debitum maius, & postulo, an Deum communem habeamus, an privatam? Si igitur Deus noster aequus mutuatarij, ac mutuataris iudex est, utriusque eadem statera ponderabit. Ergo si centum aurei solvendi post annum possunt hodie

extingui nonaginta quinque paratis; si mutuans nonaginta quinque dederit hodie sub onere, quod centum post annum restituantur, nihil adquisivit præter sortem; vel æquitas inæqualis est. Et num. seq. subiungit: *Usurarius est, quicumque accipit ultra sortem, unde si nonaginta quinque aurei parati centum dandis post annum æquivalent, qui nonaginta quinque hodie mutuatur, & post annum centum recipit, usurarius non est; quia nihil supra sortem accepit; esset tamen, si sub finem anni plures, quam centenos acciperet.*

5. In quibus verbis continentur tria argumenta, quibus intendit probare, non esse usuram, si quis mutuet nonaginta quinque aureos, obligans mutuatarium, ut post annum solvat centum. Primum est. Chirographum debiti solvendi post annum venditur minori pretio, quàm est summa chirographi, v. g. chirographum centum aureorum venditur nonaginta quinque numeratis: sed pretium iustum æquivaleret rei venditæ: ergo chirographum centum aureorum solvendorum post annum, æquivaleret nonaginta quinque: ergo qui mutuatur nonaginta quinque, & petit, quod solvat mutuatarius centum post annum, petit æquivalens: petit ergo æquivalens forti, & consequenter non petit aliquid ultra sortem.

6. Secundum argumentum est. Demus casum, quo Titius mutuatur Sempronio centum aureos solvendos post annum, pro securitate solutionis dedit Sempronius Titio chirographum, quo se obstrinxit solvere post annum eos centum. Titius tamen paulo post indiget eâ pecunia, ideoque venale facit illud chirographum pro minori pretio, puta pro nonaginta quinque. Accedit Sempronius, & emit suum chirogra-

T t t r o g r a .

Caram.
Navar.
Sa.
Armilla
Caietan.
Mald.
Philiar.
Fabr.
Dicastill.
Diana.
Azor.
Ledes.

Navar.
Caietan.
Armi.
Azor.

rographum pro illis nonaginta quinque. Cur enim excludendus erit à iure, quo fruuntur reliqui emptores?

7. Tum sic. Iustitia postulat, vt servetur æqualitas inter mutuatore, & mutuatarium: sed nisi mutuator mutuans nonaginta quinque possit obligare mutuatarium ad solvendum post annum centum, non servatur æqualitas inter eos: ergo in eo casu potest obligare ad solvendum eos quinque pro centum. Probatur minor. Nam mutuatarium potest extinguere debitum suum solvendo anticipatè nonaginta quinque, & idè lucrando quinque pro centum, vt constat ex ipsa casus propositione: ergo non servatur æqualitas, nisi mutuator possit etiam lucrari quinque pro centum.

8. Tertium aliorum fundamentum est. Nam vt dicitur in l. *Minus* ff. de regul. iuris. *Minus est actionem habere, quam rem*: sed qui habet pecuniam præsentem habet rem, & qui pecuniam futuram, solum habent actionem ad illam: ergo quid minus est habere pecuniam futuram, quam præsentem. Ergo mutuatarium, qui accepit mutuos centum aureos, & se obligat ad solvendo post annum eos centum aureos, ad aliquid minus se obligat, quam est id, quod accipit. Ergo vt detur æqualitas, debet se obligare ad plus quàm centum.

CAPUT II.

Ostenditur falsitas propositionis damnatæ.

SYMMARIUM.

De Fide est, usuram esse illicitam. num. 9.

Idè est illicita, quia mutuator exigit à mutuatario pretium pro usu domini eius. num. 10.

Si mutuo superaddatur alius contractus onerosus, pro hoc potest exigi pretium. Et idè exigitur pro damno emergente, & lucro cessante. num. 11.

Mutuatorem manere cum dominio morali, improbable est. num. 12. remissive.

Res usu consumptibiles sunt materia mutui. Est tamen discrimen inter pecuniam, & reliqua. num. 13.

Prima demonstratio ex eo, quod in mutuo non consideratur utilitas mutuatoris. num. 14. & seq.

Secunda demonstratio ex eo, quod sit usura recipere aliquid ultra sortem ex præciso contractu mutui. n. 16.

Quomodo nonaginta quinque præsentem, & centum solvendi post annum non sint æquivalentes? num. 17. & seq.

An resultet contradictio ex opinione Caramuelis? num. 20.

Tertia demonstratio ex eo, quod pecunia præsens non sit prætor abasente respectu mutuatoris. num. 21. & seq.

Quarta ex eo, quod hæc maior affirmatio pecunie præsentis oritur ex lucro cessante. num. 24. & seq.

Quinta ex eo, quod in mutuo dum mutuator servatur indemnis, nihil emolumenti potest ultra habere. n. 26.